

MARAVIĆEVE ARKADNE NIŠE U DUBROVNIKU

CVITO FISKOVIĆ

U izgradnji velikog sklopa dominikanske crkve i samostana, koji se skladno uklapa u istočni tvrđavni dio grada Dubrovnika dominirajući nad gradskom lukom, sudjelovalo je nekoliko domaćih graditelja.

Oni se spominju pri izgradnji crkve tokom 14. stoljeća, zatim u 15. stoljeću pri dizanju zvonika, gradnji kapitula i slikovitog klaustura, a u 16. stoljeću u nadsvođivanju širokih arkada nad njim i u klesanju vitkih kasnogotičkih ogradica, koje su sve do potresa 17. stoljeća krunile ovo prozračno dvorište.¹⁾

¹⁾ Postoji pismeni ugovor o njegovoj izradbi u *Diversa Notariae* sv. 106 (1539.—1542.), 161, u Dubrovačkom arhivu.

14. II. 1541.

Magister Luca Vassilich, Marcus Pavlovich et Christophorus Pavlovich de Corcira lapicide ex una et reverendus frater Vincentius de Bona prior conventus sancti Dominici Rhagusij ex altera parte sponte venerunt in haec conventionem et pactum, videlicet quod dicti lapicide se et omnia sua bona obligantes promisserunt eiusdem priori laborari et exculpere triginta duo braccia vel paulo plus vel minus secundum oportunitatem colundellarum cum suis pilastris iuxta modellum aliarum in dicto conventu existentium et dictis ostensarum et eidem altitudinis et latitudinis et non aliter, per totum mensem maij proxime futuris pro pretio et nomine pretij ypperperum quator pro quolibet braccio posito et collocato in fabricis...

Iz toga se jasno vidi da su ih klesali tri poznata korčulanska klesara. Uporedi li se mjera navedena u ugovoru sa duljinom zapadne terase nad klaustrom, koja iznosi nešto preko šesnaest metara, može se zaključiti da je tu bila spomenuta ogradica. Od ovih ogradica ostadoše dva ugaona stupca i tragovi na stupovima velikih južnih arkada nad klaustrom. Po tim ulomcima se možemo osvjedočiti, da je ogradica sa stupićima i lukovima bila izrađena u kasnogotičkom stilu i sličila onoj uz veliko ulično stepenište, kojim se prilazi dominikanskoj crkvi. Crijevi ogradicu klaustura nije zatekao i o njoj u 18. stoljeću piše:

... Igitur columellae magnum olim coenobij ornamentum quarum vestigia superstunt super claustrum porticus, diversis temporibus positae fuerunt, nempe ex parte occidentis anno MDXXXIX impendio hyperperum CLXVI et grossorum VIII. Et septentrione anno MDXLVII hyperperi CXLI et grossi VIII in opus insumpti, a meridie anno MDXLVIII insumptis hyperperis C grossis X obolis XX. Tandem ex orienti parte anno MDLVII hyperperijs CLXXI totum hujusmodi opus apsolutum fuit.

Tom nizu majstora, kojima sam imena već objelodanio,³⁾ dodat ću i autora triju arkadnih niša u dominikanskoj crkvi, koje su odavna poznate među gotičko-renesansnim dalmatinskim spomenicima.

T. G. Jackson ih je prvi opisao i objelodanio u crtežu.³⁾ On je upozorio da su ranije stajale uz sjeverni crkveni zid i da su tek oko 1884. prenesene na današnje mjesto uzduž zapadnog pročelja zida. I doista u Eitelbergerovu tlorisu crkve iz 1883.—1884. godine,⁴⁾ jednako kao i na jednom tlorisu crkvenog pločnika sa starim nadgrobnim pločama iz tih godina,⁵⁾ označene su ove arkadne niše prislonjene uz zapadni kraj sjevernog zida. Njihov južni brid je stoga još okrnjen i nedovršen, jer je bio uzidan ranije u sjeverozapadni ugao crkve, dok im je sjeverni brid čitav, jer je bio vidljiv.

Njihov smještaj na ranijem mjestu nije bio slučajan. One su nastale kao pendant trima gotičko-renesansnim arkadama, koje su se rastvarale sučelice na zapadnom kraju južnog crkvenog zida, spajajući prostranu unutrašnjost dominikanske crkve sa crkvom sv. Sebastijana i hodnikom uz nju. Kasnije su, kad je francuska okupaciona vlast bezobzirno pretvorila početkom 19. stoljeća sv. Sebastijana u tamnicu, zazidane. Njihovi pilastri i lukovi vide se u spomenutom hodniku, a i na ožbukanom južnom zidu dominikanske crkve još im se primjećuju tragovi.

Tako su arkadne niše pri dnu crkve oživljavale prostor jednobrodne unutrašnjosti, koja je tim bila slikovitija. Netom su zazidane južne arkade i promijenjen raspored oltara, koji čine posebni ritam, sjeverne arkadne niše su postale osamljene, a time i neusklađene sa crkvenim prostorom, pa ih stoga i pre-niješe na današnje središnje mjesto.

Pri tom prenosu su im povisili dva središnja pilastra i oba krajna polupilastra jednostavnim tek ponešto profiliranim kamenim blokom, u koji uzidaše postrance neke nadgrobne ploče iz 15. i 17. stoljeća. U kojoj je mjeri ta promjena izvršena, nije nam poznato, jer o njoj nismo našli podataka. Tek je Jackson napisao par godina iza toga, da je pri prenosu donji

---

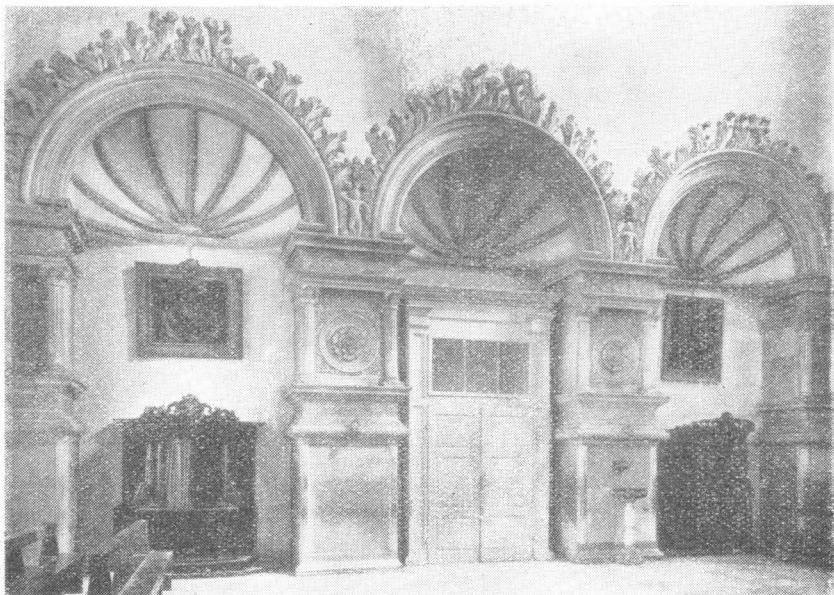
S. M. Cerva, Monumenta congregationis Sancti Dominici de Ragusio ordinis fratrum praedicatorum... Seculum Secundum (MCCCXXV—MCCCXXIV). Ragusij 1733.

³⁾ C. Fisković, Prvi poznati dubrovački graditelji, 34—38. Dubrovnik 1955.; C. Fisković, Naši graditelji i kipari XV.—XVI. stoljeća u Dubrovniku, 111. Zagreb 1947. O samostanu i crkvi objelodanio je Dr. F. Kovačević pregledni vodič 1956. g., najbolji ove vrsti kod nas, koji bi trebale imati i ostale crkve.

³⁾ T. G. Jackson, Dalmatia The Quarnero and Istria, II, 365, tabla XLVII. Oxford 1887.

⁴⁾ R. Eitelberger, Die Mittelalterlichen Kunstdenkmale Dalmatiens, 333, sl. 95. Wien 1884.

⁵⁾ Rukopis »Sepolcri« sa natpisima i nacrtima nadgrobnih ploča. Sign. 36-IV-12 u dominikanskoj knjižnici u Dubrovniku.

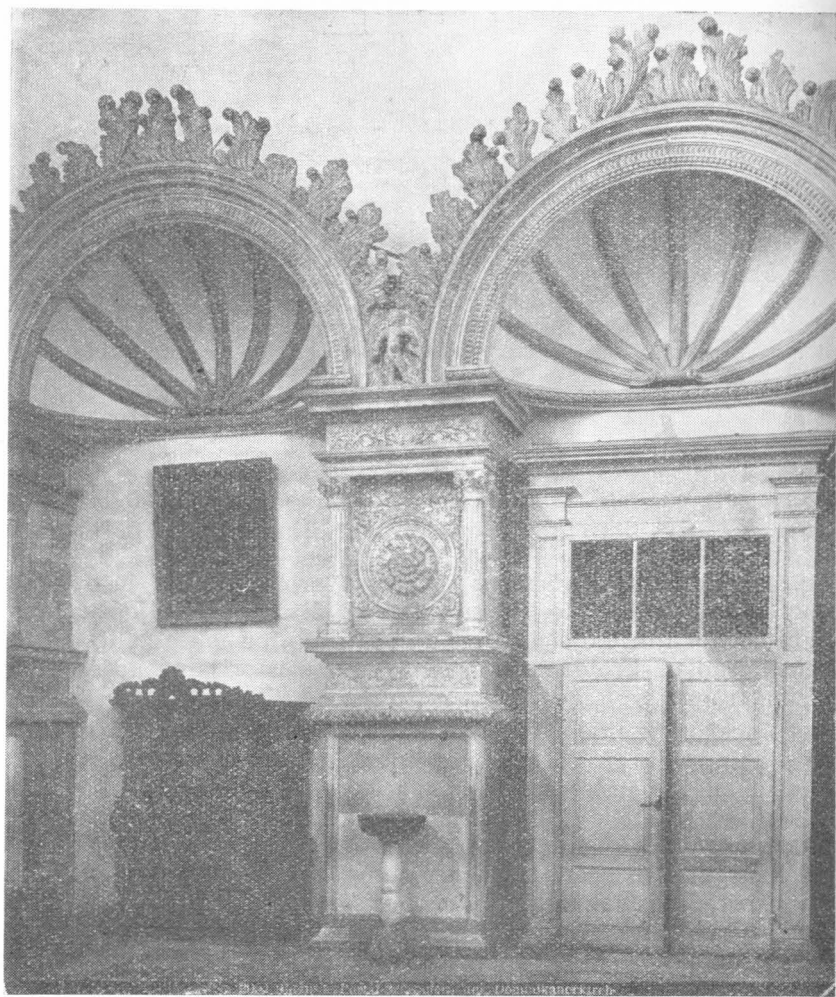

28. Ludovik Maravić, Arkadne niše dominikanske crkve u Dubrovniku

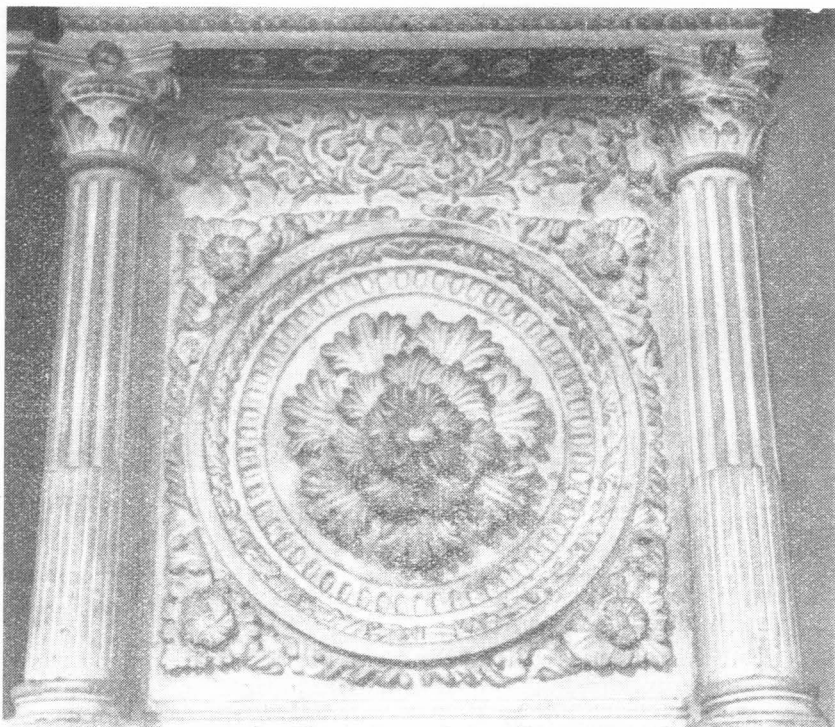
dio arkadnih niša uništen i to prema pričanju koje je o tome čuo. Rekoše mu pače, da su ti donji dijelovi bili ljepše izrađeni od gornjih, koje je smatrao uspješnim, pa je on žalio, da ih nije našao u skrovitim samostanskim prostorijama gdje je za njima tragao.

Jackson je uočio prelazni gotičko-renesansni stil arkadnih niša i uporedio ih po njihovim ukrasima sa vratima mletačkih crkava sv. Zaharije i sv. Stjepana, iako ti portali nemaju plamsavog kasnogotičkog lišća, koje karakterizira neke naše, a osobito dubrovačke spomenike. Folnesics je smatrao⁶⁾ da su ove arkadne niše oštećene zemljotresom ponovno sastavljene, iako su ta oštećenja tek neznatna i to u plamsavom lišću, te se vidi da čitava kompozicija nije zbog toga prenesena, već, kako rekoh, radi novog prostornog ritma, koji je unesen u crkvu zatvaranjem sučelnih arkada sv. Sebastijana i postavljanjem velikih oltara. Folnesics je u njima vidio slabi zalet renesanse nakon Michelozzova odlaska iz Dubrovnika. Ali treba istaknuti da je firentinski umjetnik ostavio grad, koji nije dorastao

⁶⁾ H. Folnesics, Studien zur Entwicklungsgeschichte der Architektur und Plastik des XV. Jahrhundert in Dalmatien. Jahrbuch des kunsthistorischen Institutes der K. K. Zentral-Kommission für Denkmalpflege, Heft I-IV, 123, sl. 104. Wien 1914.

29. L. Maravić, Dio arkadnih niša

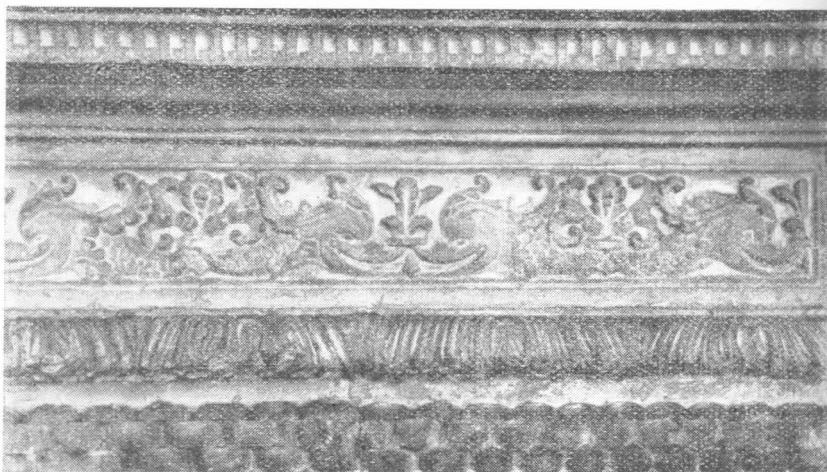

30. L. Maravić, Detalj arkadnih niša

njegovim naprednim koncepcijama, sredinom 1464. godine, a ove su arkadne niše podignute, kako ćemo ovdje utvrditi, tek više od sedamdesetak godina nakon njegova odlaska. Folnesics ih je dakle, povezavši ih uz Michelozza, smatrao starijim. Ljubo Karaman ih je također prerano datirao. Držeći da se renesansni stil širio uzduž Dalmacije osamdesetih godina 15. stoljeća, smatrao je da potiču iz vremena oko 1485. godine.⁷⁾

Tim bi se Karamanovim mišljenjem, obzirom na razvoj renesanse u Dalmaciji, složio svaki povjesničar umjetnosti, ali ugovor o gradnji ovih arkadnih niša ispisan u spisima starog dubrovačkog notarijata veli, da su podignute kasnije od pola stoljeća nakon toga datuma. Ugovor o gradnji nam otkriva još

⁷⁾ Lj. Karaman, *Umjetnost u Dalmaciji, XV.–XVI. vijek*, 99 sl. 42. Zagreb 1933. Autora su dvije fotografije, Folnesicseva i ona koju je sam objelodanio naveli na tvrdnju da su to samo dvije niše, iako je već C. M. Iveković (*Dalmatiens Architektur und Plastik*) objelodanio sve tri arkadne niše u cjelini.

31. L. Maravić, Detalj arkadnih niša

važniju činjenicu; da je ovaj spomenik djelo korčulanskog kipara Ludovika Maravića.⁸⁾

Dana 17. lipnja 1538. godine sklopio je naime prior dubrovačkog dominikanskog samostana Nikola de Tanis sa Maravićem pogodbu, u kojoj se majstor obavezao, da će u dubrovačkoj dominikanskoj crkvi isklesati tri kapele u obliku udubine, prema nacrtu, koji su obojica zadržali kod sebe, kao jamstvo da će spomenik biti tako izrađen do slijedećeg Uskrsa u svim svojim dijelovima i dovezen u Dubrovnik, vjerojatno iz Korčule, gdje je majstor imao svoju radionicu. Prior i Maravić se nisu dogovorili o konačnoj cijeni, možda što je to bilo nemoguće odlučiti nad nacrtom kapela na kojima je bio predviđen bogati i sitni arhitektonski ukras, koji je bilo teško nacrtati u svim sitnicama. Prepustili su stoga da cijenu odrede dva plemića Nikola Gučetić i Junije Martinušević i dva majstora slikara Petar i rezbar Juraj. Petrovo prezime nije navedeno u ugovoru, ali je to vjerojatno dubrovački slikar Petar Bogdanović, koji je tada živio i radio u svom zavičajju.⁹⁾ On je skupa

⁸⁾ 17. VI. 1538.

Reverendus in Christo patri frater Nicolaus de Tanis prior monasterij Sancti Domenici civitatis Rhagusij ex una parte et magister Ludovicus Maravich de Corzula lapicida pro sculptendis tribus capellis ad similitudinem retractus, cujus exemplum quelibet dictarum partium penes se tenet et habet, sponte venerunt ad infrascriptam conventionem, pactum et accordium. Et dictus magister Ludovicus ad interrogationem dicti priori promissit et se obligavit hinc ad festum paschatis proxime futurum omnibus suis expensis sculperet tres capellas pro dicta ecclesia sancti Dominici secundum formam retractus ad iudicium et laudum cujus-

sa rezbarom Jurjom vršio i ranije sličan posao; procijenio palu slikara Petra Radonjića u njegovu sporu sa bratovštinom sv. Mihajla 1532. godine.¹⁰⁾ Ali mogao bi to biti i mletački slikar Petar Ivanov, koji bijaše nastanjen u Dubrovniku,¹¹⁾ premda bi njega kao stranca notar vjerojatno bio rađe označio punim imenom. U slučaju da klesar Maravić ne bi dovršio obećani posao u određenom roku, u ugovoru je, prema ondašnjem običaju, utvrđeno da prior naruči kod drugog klesara na njegov račun taj rad. Prema dijelu svote, trideset zlatnih dukata, koji je Ludovik tada unaprijed primio, vidi se također da je to bio veći rad. Tim se jednako može utvrditi, iako pojedinosti nisu spomenute, da se ovaj ugovor doista odnosi na tri arkadne niše, koje se još uzdižu sa unutrašnje strane glavnih crkvenih vrata i smionio čine pendant velikim i vitkim arkadama svetišta.

S tim se slaže i povjesničar ove crkve S. M. Crijević, koji ih opisuje navodeći da su podignute upravo 1539. godine do-prinosom iz oporuka nekolicine Dubrovčana i novcem samostana. On k tome spominje da su u nišama bila tri oltara: sv. Križa, sv. Petra Mučenika i arhandela Mihajla.¹²⁾

Kipar i graditelj ovog umjetničkog djela Ludovik Maravić boravio je i radio u svom zavičaju Korčuli, ali mu još dosada

---

libet probi lapicide, in omnibus suis partibus, dictasque capellas de toto finitas et expeditas conducere Rhagusium. Pro quarum pretio dictus frater Nicolaus promissit dare et solvere dicto magistro Ludovico lapicide presenti et acceptanti tantum quantum iudicatum fuerit a ser Nicolao Mart. de Goze, ser Iunio Nicole de Martinuso, magistro Pietro pictore et magistro Georgio protto capsarum aut eorum parte maiori, quod quidem pretium idem frater Nicolaus promissit solvere. Illico quod fuerit iudicatum cum pacto quod si dictus magister Ludovicus non conduceret dictas columnas (!) in predicto tempore lapso pashate possint a dicto fratre Nicolao emi quovis pretio ad expensas ipsius magistri Ludovici. Pro parte cuius operis statim dictus magister Ludovicus contentus et confessus fuit habuisse et recepisse ab eodem magistro fratre Nicolao ducatos auri triginta, ad bonum computum, pro quibus et pro illis quos in futurum accipiet ab dictam causam statim Lucas Pasqualis lapicida se constituit plegium. Renunciando.

Diversa Notariae 105, 92 Državni arhiv u Dubrovniku.

⁹⁾ J. Tadić, Građa o slikarskoj školi u Dubrovniku. XIII—XVI. v. II, 157, 161. Beograd 1952.

¹⁰⁾ Ibid. 150.

¹¹⁾ Ibid. 156, 166.

¹²⁾ M. D. XXXIX. Tria sacella curante fratre Cherubino Sorgio congregationis praeposito, in ecclesia nostra Ragusii aedificata fuere. Alterum ex his Christo Cruci affixo, alterum Archangeli Michaeli, tertium Divo Martyri Petro dicatum. Sarachinus à Cruce, Marini viri patritii filius ad hujusmodi opus anno MDXVIII hyperperos CCCC reliquit. Catharina vero Damiani Gabri uxor eodem anno alios hyperperos CCCC legavit. Tandem ejusdem generis nummos CXVII ex legato Maruscae Valentini Restii viduae eodem anno facto, Fratres cum reliqua ejusmodi pecunia in trium sacellarum, quae laudavimus, constructionem impenderunt.

S. M. Cerva o. c., 140.

ne poznamo radove. Zna se da je tu u ožujku 1532. i u kolovozu slijedeće godine prodavao i kupovao vinograde i zemljišta kao i ostali njegovi drugovi, koji se i pored svog zanata nikad nisu odijelili od zemlje.¹³⁾ Vjerojatno je bio u rodu sa majstorom Antunom Maravićem, koji se spominje u Korčuli prvih godina 16. stoljeća¹⁴⁾ i sa Nikolom Maravićem korčulanskim klesarom, koji je 1562. godine pripremao kamene kanale za predziđe gradskih zidina kraj Vrata Ploča u Dubrovniku skupa sa Jerom Pomenićem i Lukom Vasilićem.¹⁵⁾

Možda mu je to i sin, jer u listopadu 1539. godine spominje se korčulanski klesar Nikola sin pokojnog Ludovika, koji je klesao za Palmotićevo prostrani perivoj u dubrovačkoj Rijeci četrdeset stupova.¹⁶⁾ Ako je Nikolin otac doista Ludovik Maravić, onda se može smatrati, da je majstor arkadnih niša bio mrtav već 1539. godine, te da je taj spomenik podigao već u svojoj zreloj dobi.

Zamisao oltarne arkadne niše nije potpuno Maravićeva. On je tu opetovao motiv, koji je već postojao u dominikanskoj crkvi, a to su kapele plemićke obitelji Lukarevića i Gundulića, koje se nalaze na obje strane glavnog oltara, a sastoje se od renesansnih polupilastara i niše kojoj vrh luka plamsa vijugavo gotičko lišće.

Lukarevićeva kapela je već postojala 1536. godine, kada je poslužila za uzor dubrovačkom kiparu Luki Paskojevu za izradbu slične Gundulićeve kapele sa sjeverne strane glavnog oltara.¹⁷⁾ Luka je u svibnju 1536. godine započeo tu kapelu, a

¹³⁾ Not. knjiga Ivana Rosaneo 1532.—1533.; not. knjiga Ivana Goričevića 1532.—1533. Korčulanski općinski arhiv.

¹⁴⁾ Knjiga korčulanskih oporuka 1505. g. Korčulanski arhivski spisi u Državnom arhivu u Zadru.

¹⁵⁾ 9. IV. 1562.

Ser Andreas Antonii de Benessa et socij officiales aqueductus sponse convenerunt cum magistris Luca Vasiglich, Hieronimo Pominich et Nicolao Maravich lapicide corciresens... et dicti magistri teneantur per totum mensem iunium... portare Racusium octuaginta passus canalium de petre pro usu antimurorum portae Plociarum...

Liber Debita Communis III (1543.—1566.). Drž. arhiv u Dubrovniku.

¹⁶⁾ Vidi bilješku 55 Fiskovićeva članka o renesansnoj crkvi sv. Marije u Zadru u ovom svesku.

¹⁷⁾ 2. V. 1536.

Lucas Pasqualis de Ragusio lapicida ex conventionione habita cum ser Blasio Io. Fed. de Gondula promissit omnibus suis expensis infra quatuor menses proxime futuros laborasse bene et diligenter tot lapides quot erunt necessarij ad faciendum in eclesia sancti Dominici uram capellam super altare prope sacristiam ad formam et similitudinem capelle nobilium de Lucaris ipsosque sic bene laboratos conduxisse in dicta eclesia et construxisse omnia que facienda pertinent et spectant ad officium et magisterium lapicide, pretio, foro et mercato inter eos convento ducatos auri quadraginta ad quorum computum et pro parte confessus fuit idem Lucas habuisse et recepisse a dicto ser Blasio ducatos auri decem, declarando quod casu quo dictus Lucas in dicto tempore

u srpnju mu je bio isplaćen dio plate. Prema tome on će tek biti bio dovršio svoju kapelu kad su dominikanci naručili i ove tri Maraviću.

Ugledavši se u već postojeće kapele kraj glavnog oltara pred apsidom, u Lukarevićevu, kojoj se još ne zna autor i Gundulićevu, koju je podigao Luka Paskojević, Maravić je pokušao uskladiti prednji dio crkve sa svetištem i ujedno s arkadama prolaza u Sebastijanovu crkvu. Tim je on oživio jednolične zidove prostrane crkvene unutrašnjosti, koja je bila usklađenija kad je imala vitke gotičke prozore prelomljena luka, koji su, prema Crijevićevu pisanju,¹⁸⁾ nakon potresa u 17. stoljeću preobličeni u široke otvore.

Maravićev rad ima sve oznake dubrovačko-korčulanskog renesansno-gotičkog stila. Njegova je kompozicija živa i dinamična. Sklad arhitektonske cjeline je postignut, iako je sitni ukras prekrio njen veći dio. Majstor se iskalo u sitnoj obradi ukrasa, koji ne plamsa samo u svinutom lišću po lukovima, već kao gusta arabeska prekriva površine pilastara.

Pilastri imaju raščlanjena postolja. Donji vijenac tih postolja je prekriven akantovim lišćem i prepletenom vrpcom,¹⁹⁾ na srednjem dijelu se svija loza ili se redaju palmice ili pak plove dekorativno izrezani delfini. Gornji vijenac postolja je obrubljen žljebićima koje ispunjaju štapići.

Nad takvim postoljima su četverouglasti pilastri, kojima je samo prednja strana prekrita ukrasima i to kovrčastim kasnogotičkim lišćem, sred kojega se širi središnji krug nalik medaljonu ispunjen velikim rascvjetalim cvijetom, žljebićima i lisnatim vijencem. Na bridovima pilastara su dva izlijebana renesansna stupića renesansnih glavica i gotičke stope. Dva krajnja pilastra su uža od oba središnja, za njima su polumedaljoni uz koje se svija grozdata vinova loza.

Gornji vijenci pilastara imaju također jaku profilaciju, koja pojačava vitkost čitave kompozicije. Iskićeni su ružama,

---

non opservaret promissa premissa possit et valeat idem ser Blasius omnibus expensis dicti Luce emere et facere dictam capellam in qua omnimo poni debeat arma sive insigne illorum de Gondula. Renunciando.

Diversa notariae 104. 2.

Uz ugovor je ispisana priznanica isplate od deset dukata 13. srpnja 1536. Vidi o tome i C. Fisković, Naši graditelji i kipari..., 116.

¹⁸⁾ ... Iam superius dictum est, quod celebri terrae concursu, qui Ragusinam urbem evertit, paries ecclesiae nostrae, qui in austrum vergit et portui imminet scissus est, tota insuper contignatio loco mota exitium minabatur deinde re ipsa magnae traves e tecto deciderunt... cito igitur reparata, sed quo anno absoluta, nemo amplius est, qui recordetur. Porro dejecto pariete illo nimis hiente, et rursus erecto, apertis in eo fenestris pro hujus temporis usu, cum antea pro veteri more angustae essent, ac alte a summo fore ad imum parietem novam ecclesia nostra induit formam...

S. M. Cerva o. c. Seculum quintum, 160.

¹⁹⁾ T. G. Jackson, o. c., tabla XLVII.

»bisernim nizom«, lozicom koja niče iz ljudske maske ili dekorativnim delfinima.

Taj bogati ukras se nastavlja i na lukovima triju niša, školjkom istaknutih i profiliranih rebara, lisnatim vijencem, »nizom bisera« i konačno povinutim i uzvitlanim lišćem vrh arkada, koje otvara ovu čvrstu i zatvorenu kompoziciju, na kojoj je ukras svugdje, osim vrh lukova, podređen arhitektonskom sklopu cjeline, u kojoj je već u dimenzijama, iako kasno, zavladała renesansa. U toj renesansi, pored nekih biljnih motiva, ipak se u oblikovanju i prenatrpanosti osjeća još manira kasne, kićene gotike, od koje nisu bolovali dugo samo naši majstori.

Vrsnoća Maravićeva rada nije osobita. Završno kasnogotičko lišće djeluje ponešto papirnato i nije zavitalano onim početom, kojim je znao da ga pokrene i povije Juraj Dalmatinac, a lošije je i od onoga na Gundulićevoj i Lukarevićevoj kapeli.

Reljefni biljni ukrasi su prilično neplastični, nemirni, raščupani i bodljikavi. Nisu jasno komponirani, ni mirno i ritmički oblikovani, pa slabe ponešto i statički dojam pilastara. Jednako tako nisu dobro oblikovani ni dvojica golih dječaka pri dnu lukova. Sklad cjeline ovog djela, koje se može ubrojiti u monumentalnije dalmatinske spomenike prelaznog gotičko-renesansnog stila, ne može se jasno ni u potpunosti ocrtati. U njemu nema više kasnogotičke vitkosti, pa iako ne znamo njegovu prvotnu visinu prije prenosa na današnje mjesto, ipak nam se čini ponešto tromo.

Spomenuo sam da su dvije kapele uz glavni oltar ove crkve poslužile Maraviću kao uzor, ali i pojedine motive je on preuzeo od drugih, kao i mnogi ondašnji majstori u svijetu i kod nas. Motiv prepletene vrpce na dnu pilastra susreće se prvi put na Firentinčevoj trogirskoj Loži, na prednjoj pregradi kora šibenske katedrale, upravo iznad grobova dvaju biskupa Spingarola i Calegari, na franjevačkoj crkvi u Hvaru, na portalu jedne šibenske kuće iza Sv. Ivana, na Spasu, koji je podigao 1520. godine njegov sugrađanin Petar Andrijić, na balkonu lijepe renesansne palače Gabrielisa sred Korčule i na ulazu kapele sv. Križa u klastru zadarskih franjevaca. Trokutno lišće uz medaljone na pilastrima sreća se pak na mnogim kasnogotičkim i renesansnim prozorima korčulanskih i dubrovačkih kuća i na ostalim spomenicima 14. do 16. stoljeća. Delfini se također vide na Gabrielisovu balkonu u Korčuli, na Papalićevo prozoru u Splitu²⁰) na grobnicama u splitskom Poljudu, na kapeli Gundulićeva ljetnikovca u Gružu, na jednom zidnom umivaoniku u Lopudu i t. d.

---

²⁰) D. Kečkemet, *Renesansna klesarsko-kiparska djela u Splitu. Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, VII, sl. 38. Split 1953.

Očito je da Maravićeve arkadne niše potpuno pa i po svom zakašnjenju pripadaju našoj sredini i da se ne bi moglo reći, da se na njima »na čudan način miješaju renesansni oblici sa plamenim gotičkim lišćem«. To svinuto lišće je naraslo i na preslicama nekih malih gotičko-renesansnih crkava po dubrovačkoj okolini i u samom gradu, npr. na kapeli Crijevićeve ljetnikovca na Pilama ili onoj uz tvrđavu u Kuni na Pelješcu itd.

Maravić je, pored svih nedostataka koje ima, ipak u naše graditeljstvo unio jedan novi motiv, trostruke arkadne niše, čim je obogatio inventar naših primorskih spomenika, koji obiluje mnogim varijantama.